Olsztyn, dn. 15 maja 2008 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA w OLSZTYNIE
ul. Artyleryjska 3e
10-950 OLSZTYN
tel/fax (0-89) 527-28-24, 534-94-00

LOL-410-07-21/08
P/08/148

Pani
Jadwiga Komorowska
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Janowcu Kościelnym

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1], zwanej dalej „ustawą o NIK", Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, skontrolowała w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Janowcu Kościelnym („GOPS") wykorzystanie środków publicznych na realizację w latach 2006 – 2007 programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania" (zwanego dalej „Programem").

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym 29 kwietnia 2008 r., Najwyższa Izba Kontroli delegatura w Olsztynie, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Kierownik niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez GOPS dotacji z budżetu państwa oraz własnych środków finansowych Gminy Janowiec Kościelny na realizację Programu w badanym okresie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, polegających zwłaszcza na nieobjęciu dożywianiem wszystkich uprawnionych uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych oraz na nienależytej weryfikacji dokumentów rozliczeniowych w zakresie liczby wydawanych posiłków w szkołach.

Ocenę tę potwierdzają następujące ustalenia:

1. Na terenie Gminy zadania określone Programem w całości wykonywał GOPS, który w latach 2006 - 2007 na realizację Programu wydatkował ogółem 470,4 tys. zł, w tym

[1] Dz. U. z 2007 r. Nr 231 poz. 1701

372,0 tys. zł (79%) z dotacji budżetu państwa oraz 98,4 tys. zł (29%) ze środków własnych Gminy. W poszczególnych latach dotacja wynosiła odpowiednio 184,0 tys. zł i 188,0 tys. zł, a środki własne Gminy 47,0 tys. zł oraz 51,4 tys. zł.

2. Potrzeby w zakresie dożywiania dzieci do 7 roku życia, młodzieży szkolnej oraz osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej[2], ustalane były wyłącznie w oparciu o wnioski osób zainteresowanych. W badanym okresie złożyli oni ogółem 926 wniosków, w tym 501 w 2006 r. i 425 w 2007 r. W związku z tymi wnioskami, GOPS przeprowadził wymagane art. 106 ust. 4 ww. ustawy wywiady środowiskowe, które we wszystkich przypadkach potwierdziły zasadność przyznania pomocy w zakresie dożywiania. Podkreślenia wymaga propagowanie Programu, poprzez umieszczenie o nim informacji w pomieszczeniach GOPS, przekazywaniu informacji do sołectw w celu upowszechnienia Programu, a także informowaniu o nim w trakcie wywiadów środowiskowych prowadzonych przez pracowników GOPS w związku z wnioskami o inne świadczenia.

3. W latach 2006 - 2007, Pani Kierownik, działając z upoważnienia Wójta Gminy Janowiec Kościelny, wydała ogółem 997 decyzji administracyjnych przyznających pomoc w zakresie dożywiania, na podstawie których 1.164 osoby zostały objęte Programem (609 w 2006 r. i 555 w 2007 r.). Analiza 61 postępowań zakończonych wydaniem decyzji przyznających pomoc w zakresie dożywiania (6,1% ogółu) wykazała m.in., że we wszystkich przypadkach:
   - wydano je bez zbędnej zwłoki, tj. zgodnie z jednomiesięcznym terminem załatwienia spraw, określonym w art.35 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego[3],
   - wszystkie decyzje spełniały wymogi określone w art. 107 ww. ustawy, tj. zawierały m.in. podstawę prawną, uzasadnienie prawne i faktyczne oraz pouczenie o możliwości odwołania,
   - nie wystąpiły przypadki nienależnie przyznanych świadczeń w zakresie dożywiania.

4. Pozytywnego odnotowania wymaga, że dożywianie w formie gorących posiłków realizowano we wszystkich 2 jednostkach organizacyjnych Gminy (Zespół Szkół w Janowcu Kościelnym i Szkoła Podstawowa w Waśniewie – Grabowie). Ze środków Programu (w każdym badanym roku) refundowano również dożywianie po 9 uczniów ze

[2] Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.
[3] Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

szkół ponadgimnazjalnych. Nieprawidłowością było jednak nieobjęcie Programem wszystkich absolwentów gimnazjum, którzy kontynuowali naukę w szkołach ponadgimnazjalnych, ponieważ w myśl art. 3 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu Programu[4], pomoc w zakresie dożywiania przysługuje uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W badanym okresie, nie objęto pomocą ogółem 43 absolwentów gimnazjum, którzy podczas uczęszczania do tej szkoły korzystali z dożywiania. Na uwagę zasługuje fakt, że Pani Kierownik, jeszcze w trakcie kontroli NIK przeprowadziła szczegółowe rozeznanie odnośnie tych absolwentów, ustalając, że 38 z nich nadal kontynuuje naukę, a tym samym kwalifikuje się do objęcia pomocą w ramach Programu. W stosunku do tych uczniów, zaplanowano wszcząć dalsze postępowanie z urzędu (przeprowadzenie u rodzin tych uczniów wywiadów środowiskowych) celem udzielenia im ewentualnej pomocy w zakresie dożywiania.

5. Nieprawidłowością była również nienależyta weryfikacja przez GOPS dokumentów rozliczeniowych z dożywiania uczniów sporządzanych przez Zespół Szkół w Janowcu Kościelnym, zwłaszcza w odniesieniu do danych dotyczących rzeczywistej liczby dni nauki oraz ilości wydawanych posiłków. Na potrzebę prowadzenia takiej weryfikacji wskazuje m.in. fakt, że wymieniony Zespół Szkół obciążył GOPS za dożywianie uczniów przez 10 dni w 2006 r. oraz 9 dni w 2007 r. w kwotach odpowiednio 3.697,20 zł oraz 2.627,20 zł, podczas gdy w tych dniach nie wydawano w tej szkole żadnych posiłków.

6. Kwartalne i roczne informacje o realizacji Programu były terminowo przekazywane Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu, a dane w nich ujęte były zgodne z ewidencją źródłową GOPS.

   Dane te były też zgodne z wykazywanymi w sprawozdaniach MiPS -03 z udzielonych, w badanym okresie, świadczeń pomocy społecznej, a także w sprawozdaniu z działalności GOPS za 2007 r. przedłożonej Radzie Gminy. Rozbieżności w liczbie dzieci i uczniów objętych dożywianiem wystąpiły jednak w sprawozdaniu złożonym Radzie Gminy za 2006 r. W sprawozdaniu tym wykazano bowiem, że z dożywiania skorzystało ogółem 303 dzieci i uczniów, podczas gdy faktycznie pomocą w tym zakresie objęto 348, tj. o 45 dzieci i uczniów więcej.

7. Pozytywnie należy ocenić udział GOPS w innych formach pomocy w zakresie dożywiania. I tak, m.in. przy współpracy z Bankiem Żywności z Olsztyna w ramach programu unijnego „Dostarczanie żywności dla najuboższej ludności UE”, wydano 420

[4] Dz. U. Nr 267, poz. 2259

rodzinom (1.512 osobom) z terenu Gminy w 2006 r. ogółem 20.423 kg produktów żywnościowych (mleko, sery, mąka, makaron, cukier, kasza) o łącznej wartości 62,7 tys. zł, a w 2007 r. odpowiednio - 270 rodzinom (852 osobom) – 13.572 kg o wartości 21,6 tys. zł.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi oraz uwzględniając przebieg narady pokontrolnej w dniu 8 maja br., Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie wnosi o:

1. Przeprowadzenie postępowań w sprawie objęcia pomocą w ramach Programu byłych 38 uczniów gimnazjum, kontynuujących naukę w szkołach ponadgimnzajalnych.
2. Prowadzenie należytej weryfikacji dokumentacji rozliczeniowej otrzymywanej od szkół dotyczącej dożywiania uczniów, zwłaszcza pod względem faktycznej liczby dni żywienia oraz uczniów korzystających z posiłków w ramach Programu.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Kierownik w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Kierownik prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, wynosi 14 dni od daty otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie ich rozstrzygnięcia.

Z poważaniem